

انتخابات و آینده دموکراسی در ترکیه و منطقه

کوروش احمدی

دیپلمات پیشین

انتخابات شهرداری‌ها که یکشنبه گذشته در ترکیه برگزار شد و بنا بر ماهیت قرار بود یک انتخابات کمتر سیاسی باشد، عملا به یکی از سیاسی‌ترین انتخابات‌ها در ترکیه معاصر تبدیل شد. اهمیت این انتخابات از این نظر است که می‌تواند شروع پایان دوران اردوغان در ترکیه باشد. باخت سستگینی که حزب اردوغان (حزب عدالت و توسعه) در این انتخابات محلی متحمل شد، از زمان شروع موفقیت‌های او و حزبش در اوایل دهه ۲۰۰۰ تاکنون بی‌سابقه بوده است. کاندیداهای طرفدار اردوغان در شهرهای اصلی ترکیه مانند انکارا، استانبول، ازمیر و نیز در ۱۹ مرکز شهری عمده دیگر، حتی برخی شهرهای واقع در مناطق سنتی‌تر مجاور دریای سیاه و آناتولی مرکزی، متحمل شکستی قاطع شدند و این در حالی بود که حزب عدالت و توسعه دست به بسیجی گسترده برای پیروزی در این انتخابات زده بود.

اردوغان توجه داشت که آینده سیاسی‌اش در گرو بازپس‌گیری شهرهای اصلی ترکیه، به‌ویژه استانبول، از احزاب رقیب و سپردن آنها به شهرداریانی از حزب عدالت و توسعه است، به‌این‌دلیل او شخصا تلاش بسیاری برای تبلیغ کاندیداهای حزبش کرد. شرکت او در هفته قبل از رای‌گیری در کارزارهای انتخاباتی به نفع کاندیداهای حزبش گسترده بود. او در شب قبل از رای‌گیری نیز نمسازی نمادین در مسجد ایاصوفیه گزارد. عزم اردوغان به بازپس‌گیری استانبول عملا خود او را به رقیب اصلی امام‌اوغلو، کاندیدای رقیب از حزب جمهوری‌خواه خلق، تبدیل کرد. برخی ناظران از این نظر این مبارزات انتخاباتی را یک رقابت زودرس بین او و امام‌اوغلو، شهردار پیروز استانبول، تلقی کرده‌اند. هم‌زمان شرکت اردوغان در مبارزات انتخاباتی موجب بسیج بیشتر مخالفان او در استانبول و در سراسر ترکیه نیز شد. شکست کاندیدای مورد حمایت اردوغان در استانبول یا فاصله حدود ۱۰ درصد از امام‌اوغلو، دوام او مانند خاری در پهلوی اردوغان را تضمین کرد. این تحول به‌ویژه از آن نظر مهم است که در صورت کاندیداشدن مجدد اردوغان در انتخابات ریاست‌جمهوری ۲۰۲۸ امام‌اوغلو که عملا به نماد امید برای مخالفان اردوغان تبدیل شده است، به احتمال زیاد رقیب او خواهد بود. پیروزی قاطع امام‌اوغلو این بار برخلاف پیروزی شکننده‌اش در انتخابات ۲۰۱۹ ممکن است سدی نیز در برابر چالش‌های سیاسی و قضائی قبلی مخالفانش باشد. پیامد دیگر شکست حزب اردوغان می‌تواند این باشد که او را در تویه رقدمات برای کاندیداتوری مجدد در انتخابات ریاست‌جمهوری در سال ۲۰۲۸ با مشکل مواجه کند. برای این منظور، اردوغان ناچار است دوباره دست به تغییر قانون اساسی بزند که با توجه به این شکست و اکثریت ناکافی حزب او در مجلس ترکیه احتمال موفقیتش از هر زمان دیگر کمتر خواهد بود.

سخنان اردوغان بعد از شکست انتخاباتی‌اش نیز برای تقویت دموکراسی در ترکیه نویدبخش بود. او در سخنانی خطاب به حامیش از دموکراسی به عنوان «پیروز اول این انتخابات» یاد کرد. او با اشاره به اینکه حزبش نتوانسته است نتیجه مورد انتظار را در انتخابات محلی به دست آورد، گفت: «خواهیم کوشید تا در شهرهایی که ملت به کسان دیگری رای داد، ایجاد اعتماد کنیم». او افزود: «پیام رای‌دهندگان را شنیدیم. اگر اشتباهی کرده‌ایم، در رفع آن خواهیم کوشید و اگر موضوعی را نادیده گرفته‌ایم، جبران خواهیم کرد». اردوغان خدمات بزرگی به ترکیه کرده است که احیای اقتصاد آن کشور و کوتاه‌کردن دست نظامیان از سیاست در رأس آن قرار دارد؛ اما میل او به مادام‌العمر کردن حکومتش مانند موارد مشابه، هم برای خودش و هم برای کشورش مشکل‌ساز شده است. این میل تاکنون به اعتبار او و به ارزش دستاوردهایش لطمه زده است. اگر با توجه به سخنانش بر این میل خود قانع آمده باشد، هم به کشورش، هم به جایگاه خود در تاریخ کشورش خدمت بزرگی کرده است. انتخابات شهرداری‌ها می‌تواند راه را برای آینده‌ای متفاوت برای ترکیه و تطبیق سیاست ترکیه با تحولاتی که در سال‌های اخیر در آن کشور روی داده، بگشاید. گذشته‌شدن دورنمایی جدید در برابر جامعه از طریق صندوق رای به خودی خود تحول مهمی در راستای نهادینه‌کردن و تقویت دموکراسی در ترکیه است. پذیرش شکست از سوی اردوغان بیش‌ازپیش ناظران را به آینده دموکراسی در ترکیه امیدوار کرده است.

سه‌شنبه ۱۴ فروردین ۱۴۰۳
۲۲ رمضان ۱۴۴۵
۲ آوریل ۲۰۲۴
سال بیست‌ویکم
شماره ۴۸۰۰
۱۵ هزار تومان
۱۲ صفحه

رهبر انقلاب در دیدار نوروزی با اقشار مختلف مردم تأکید فرمودند

تقویت وحدت ملی

تبیین شعار سال در سخنرانی نوروزی رهبر انقلاب:

لزوم بسیج همت‌ها، سرمایه‌ها و ابتکارات ملت برای شکوفایی اقتصاد

پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر مقام معظم رهبری: رهبر معظم انقلاب اسلامی در نخستین روز سال نو، در دیدار نوروزی با قشرهای مختلف مردم، برنامه‌ریزی و تلاش مسئولان برای «ورود و بسیج همت‌ها، سرمایه‌ها و ابتکارات ملت» در عرصه اقتصاد را لازمه تحقق شعار بسیار مهم سال ۱۴۰۳ یعنی «جهش تولید با مشارکت مردم» خواندند و با اشاره به تأثیر بهبود مسائل اقتصادی در دین و دنیای مردم، تأکید کردند: دشمن با انکار زمینه‌ها، ظرفیت‌ها و عوامل پیشرفت در کشور، خاموش‌شدن نور امید در دل ملت را نشانه

گزارش تنبیک را در صفحه ۲ بخوانید

نگاهی به گزارش بانک مرکزی درباره جاماندگی تورم مسکن

از نرخ تورم عمومی و فشار بر مستأجران

گرفتاران سرپناه

صفحه ۴ را بخوانید

روزنامه شرق

بزرگ‌ترین شکست حزب عدالت و توسعه در انتخابات شهرداری‌ها در ترکیه

ناکامی بزرگ اردوغان

۵

برگزیده‌ها

حمله اسرائیل به ساختمان کنسولی ایران در دمشق

سردار محمدرضا زاهدی مستشار نظامی ایران در سوریه به شهادت رسید

۲

موج واکنش‌ها به ساخت مسجد در بوستان قیطریه

خواب جدیدزاگانی برای بوستان‌های تهران

۱۰

«شرق» گزارش می‌دهد

آیا مسکو از عملیات داعش باخبر بود؟

۲

وقتی ایرانگردی اولویت می‌شود

۱۲

گفت‌وگوی احمد غلامی با محمد ستاری‌فر و حجت میرزایی درباره سند چشم‌انداز بیست‌ساله

پشت پرده سند چشم‌انداز

محمد ستاری‌فر: سند چشم‌انداز بیست‌ساله یک الزام بود حجت میرزایی؛ اکنون برنامه‌ریزی هیچ موضوعیتی ندارد

۶

یادداشت

آغازی دیگر باید!

حسین حقگو

کارشناس اقتصادی

نهاد «دولت» در آخرین روزهای سال گذشته و آغازین روزهای سال نو کانون توجه همگانی بود. از موضوع پرداخت عیدی و پاداش آخر سال تا تعیین حداقل دستمزد برای سال جدید. همچنین از نوسانات شدید دلار و سسکه و اوتومبیل و گرانی مایحتاج و لباس و پوشاک شب عید و... تا سؤال و ابهام درباره وضعیت معیشت و کسب‌وکارها در سال نو و... همه و همه نهاد «دولت» را در جایگاه سؤال و نقد و شاید صندلی اتهام می‌نشانند. نهادی که همه آرزوها و تمناها و ناامیدی‌ها و اعتراض‌ها به سمت آن روان است. توجه به این نهاد به نظر می‌رسد نسبت معکوس با اقتدار و کارآمدی آن دارد؛ چنان‌که هرچه این نهاد مقتدرتر و توانمندتر، از نظرها غایب‌تر و مخفی‌تر و هرچه «کاغذی»‌تر (تعبیری از عجم‌اوغلو رایبسون در کتاب «راه باریک آزادی») حضور آن سنگین‌تر و مشهودتر!

در همین آغاز سال رئیس دولت در اولین جلسه هیئت وزیران با اشاره به شعار امسال، مخاطب این شعار را «دولت» دانست و اینکه «همه مسئولان مرتبط موظفاند برنامه اجرایی دقیق و کارشناسی‌شده تحقق شعار سال را با لحاظ وظایف و مأموریت‌های زیرمجموعه‌های خود تدوین و ارائه دهند» (تسنیم- ۱۴۰۳/۰۷/۰۵)؛ اما آقای رئیسی در ادامه از همان در تگ و متقاضی وارد تبیین و ارائه راهکار برای حل مسائل و مشکلات حاد و تحقق شعار سال شد که شکست آن سال‌ها و دهه‌هاست در جهان و در کشورمان به اثبات رسیده و جز عقب‌ماندگی و فقر و استیصال نتیجه‌ای در بر نداشته است.

ایشان از یک سو بر ضرورت «واگذاری تصدی‌گری‌های دولتی به مردم» و اینکه

«بخش‌های اقتصادی دولت باید برای حمایت و توانمندسازی بخش خصوصی ... برنامه دقیق داشته باشند» تأکید کرد و...

فرهنگ رواداری، کلید حل مشکلات

محمدجوادلسانی

چمن‌زار کوچکی جست‌وجو کنند تا گرد کهنگی سال گذشته را از تن و روح خود شست‌وشو دهند. اما این‌بار طبیعت‌گردی توأم شده با بزرگداشت سوگو پیشوای بزرگ عدالت مولا علی (ع) که از نسل‌های پیشین برای مردم عدالت‌خواه و تقواطلب محبوبیت خود را حفظ کرده است. حال با ملاحظه این وضعیت، چه باید کرد؟ اکنون در این دوگانگی ظاهری چه تصمیمی به ذهن می‌رسد. به مغزهای ساده شاید راهی به جز نادیده‌انگاشتن یکی از این دو آداب‌خطور نکند. متأسفانه تندرؤهایی از هر دو سو هستند که هر دو حقیقت تاریخی در یک روز واحد را برنمایند. درحالی‌که گوهر خردمندی، این دریچه ایزدی، می‌تواند تمامی معادلات تکراری را برهم زند و سنتزی در این بزنگاه به ذهن آدمی برساند که بشود به هر دو واقعه به زیبایی تمام نگریست و به هردو احترام گذاشت، چنان‌که می‌توان آن دو را در یک محور سازگار قرار داد.

ودوباره سلام بر جامعه مدنی

امیدجهانشاهی

مهم‌ترین ویژگی بخش دولتی بهره‌وری پایین آن است. بدون تردید لازمه شکوفایی اقتصادی و در سطحی اساسی‌تر، لازمه توسعه توجه به مشارکت مردمی است؛ چون محور توسعه انسان است و چون بدون توجه به منافع جامعه نمی‌توان به توسعه دست یافت. لحاظ‌کردن منافع جامعه یعنی پذیرش بازگرگی بخش خصوصی در اقتصاد. البته محاسن بخش خصوصی برای اقتصاد ملی و ثروت‌آفرینی برای همه

این اتفاق چشمگیر در اتاق فکر شهرداری منطقه ۲ تهران روی داده. به طوری که زیر نظر مسئول امور مساجد این ناحیه، برنامه‌ریزی متفاوتی انجام پذیرفت، به این شرح که همه علاقه‌مندان و مؤمنان دعوت شدند تا در بوستان نهج‌البلاغه گرد هم آیند تا با تمهیدات مناسب، محفلی صمیمی ترتیب داده شود تا مخاطبان یک نمایش تعزیه در موضوع مولا علی (ع) را تماشا کنند. گذشته از آنکه عنصر نمایش جاذبه‌های خود را دارد و از آنجا که این مراسم هنری تا غروب طول کشید، فی‌نفسه لحظه معنوی افطار رمضان و پذیرایی‌های ویژه را هم ضمیمه خود کرد. این برنامه را باید اتفاقی نیکو تلقی کرد که در اتاق فکر یک ستاد شورایی رخ داده و حسن این کار به آن است که می‌تواند ادامه یابد و در مقاطع دیگری که ممکن است دو واقعه دیگر ملی و مذهبی در تقویم سالانه هم‌زمان شوند، می‌توان همین الگو یا شبیه آن را به اجرا گذاشت. این مراسم ذو‌وجه که در روز سیزدهم فروردین امسال رخ داد؛ برای هر محقق بی‌طرفی یک راهنماست تا عنصر خردگرایی در زمانه اکنون را بی‌جویی کند و چنانچه در مناطق دیگری از مهن این‌گونه تفاهماتی تعمیم یافته باشد بتواند ظرفیت والای فرهنگ ایرانیان را تصدیق کند. به گزاره فوق می‌توان افزود که بازکردن یک سرفصل با عنوان «کاربست رواداری مدنی» نزد هر قومی می‌تواند بسیاری از ناهمواری‌ها و تنش‌ها را از میان بردارد و حل مشکلات اجتماعی را آسان کند.

جامعه در صورتی محقق می‌شود که دستگاه قضائی بی‌طرف و نظام مالیاتی دقیق و رسانه‌های مستقل هم وجود داشته باشند. باید توجه داشت که نقش‌آفرینی بخش خصوصی اقتصاد و رشد تولید ملی امری صرفا اقتصادی نیست و نمی‌توان آن را تنها در چارچوب مسائل و معادلات اقتصادی دید یا محدود کرد. در واقع، نمی‌توان مشارکت مردمی در تولید و ثروت‌آفرینی را پذیرفت، ولی این مشارکت در امور اجتماعی سیاسی را برنتافت. جلب اعتماد برای مشارکت مردمی در تولید مستلزم آن است که مردم نمایندگان دیدگاه‌های خودشان را هم در عرصه‌های سیاسی ببینند. پذیرش جامعه مدنی نیاز به چارچوب‌ها و سازوکارهایی دارد که از مسیر جامعه مدنی می‌گذرد. جلب اعتماد و مشارکت فعال مردم در عرصه‌ها و به عبارت صریح و روشن تحقق جامعه مدنی، پیش‌فرض‌ها و شرایطی دارد که ازجمله آنها عبارت است از قانون‌مداری، مشارکت‌جویی، مسئولیت‌پذیری، پذیرش تنوع و کثرت‌گرایی و آزادی‌های فردی. برای جلب مشارکت مردمی باید روی فرهنگ قانون‌مداری کار کرد، به مشارکت‌جویی ارزش گذاشت، مسئولت‌پذیری اجتماعی را آموزش داد و تنوع را به‌مثابه کلمه کلیدی مدیریت در جهان امروز پذیرفت.

جامعه مدنی دریچه نفوذ امپریالیسم نیست، وادادگی به غربی‌ها نیست؛ جامعه مدنی یعنی حاکمیت قانون در روابط مردم برای تأمین آزادی‌های مشروع فردی جهت فعالیت قانونمند در حوزه‌های مختلف ازجمله فعالیت‌های اقتصادی. جامعه مدنی برای اقتصاد خوب است. دوباره و این بار آگاهانه‌تر و جدی‌تر از پیش به جامعه مدنی توجه کنیم.

آخرین دیپلمات

مجموعه مقاله‌های برنده پانامز چاپ‌روزنامه‌نگاری پولیتزر

برای خریدلطفا اسکن کنید

ا به کوشش: مهدی عباسی

شماره تماس: ۰۲۱۸۸۹۴۴۴۳ | ۰۹۱۵۴۴۳۳۹۴۴

انتشارات شرق منتشرکرد